

Regeringskansliet
Justitiedepartementet**Örnsköldsviks kommuns yttrande över Ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (Ju2020/02984/L4)**

Örnsköldsviks kommun har fått promemorian Ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (Ju2020/02984/L4).

Örnsköldsviks kommun ställer sig delvis positivt på förslaget med lättnader för både människors välbefinnande och företagens ekonomi så länge det inte äventyrar hälsan genom ökad smittspridning och fler insjuknade i Covid-19. Kommunen ställer sig tveksam till de delar som kopplar till genomförandet och de resurser som detta medför.

Det är viktigt att ideella krafter och kulturen får rimliga möjligheter att verka. Även ur ett näringslivsperspektiv medför förslaget ökade möjligheter för en hårt ansatt bransch att överleva genom att kunna verka på ett smittsäkert sätt. Ett grundläggande krav är att en sammankomst eller tillställning ska kunna genomföras utan att deltagarna vistas för nära varandra. För många verksamheter skulle nog folkhälsomyndighetens riktmärke på minst en armlängds avstånd ytterligare minska de kraftiga ekonomiska bekymmer som målgruppen befinner sig i.

I förslagets del 4.1 anges bland annat 2 meters avstånd mellan sittande deltagare. Förslaget skulle ytterligare minska de kraftiga ekonomiska bekymmer som många företag, ideella föreningar, kulturverksamheter etc. befinner sig i.

Utöver avståndet bör det även förtydligas i förslaget vilka övriga förutsättningar som behövs för att undvika problem med trängsel. Som förslaget även nämner så anser kommunen inte att riskerna är som störst när personer sitter på sin plats vid ett evenemang utan det är vid entréer, toaletter, kiosker etc. som svårigheterna med distansering kommer att vara som störst. Tydlig vägledning gällande in- och utpasseringar från lokalen, tillräckligt antal toaletter, styrning över köer samt vad som är ett "lämpligt antal personer" utifrån

tillgänglig yta är önskvärd för att minska risken att frågor tolkas och hanteras olika.

Det behöver vara tydligt om vilka som ansvarar för tillsyn och vilka som har mandat att fatta beslut. Detta bör vara tydligt förankrat hos berörda verksamheter (exempelvis polis, länsstyrelse, kommunal tillsyn) så att snabba åtgärder går att vidta om evenemang inte håller sig till lagstiftningen eller om situationen i samhället förändras negativt sett till smittspridning.

Det är positivt att länsstyrelsen kan driva igenom regionala skärpningar av lagstiftningen.

I förslaget anges att förändringen inte bedöms innebära någon ökad kostnad för kommunerna. Det bör framhållas att förändringen med största sannolikhet kommer att innebära fler sammankomster och tillställningar samt ökad verksamhet på serveringsställen. Det kommer i sin tur att öka behovet att tillsyn från kommunens sida ytterligare. Viss ersättning till kommunerna har tidigare beslutats om som kompensation för det utökade tillsynsansvaret på serveringsställen, men denna ersättning täcker inte det resursbehov som uppstått i kommunerna. Särskilt med tanke på att en stor del av tillsynsarbetet behöver genomföras utanför ordinarie arbetstid, kvällar och nätter. Det nu aktuella förslaget kommer att föranleda ännu högre kostnader för kommunerna och det finns ingen möjlighet att finansiera det ökade resursbehovet genom avgifter. Sett ur ett samhälls- och hälsoperspektiv är det av stor vikt att det regelverk som tagits fram för att begränsa smittspridning efterlevs. En viktig del i detta arbete är kommunernas tillsyn. För att kunna möta det ökade tillsynsbehovet så är det därför önskvärt med ytterligare ekonomiskt stöd till kommunerna för denna tillsyn.

Vidare kommer förslaget att innebära en kostnad i form av att arbetstid som behöver läggas inför eventuella sammankomster och tillställningar, då bedömningar om vad som till exempel är en ”stor lokal” och vad som är ett ”lämpligt antal deltagare” för respektive evenemang lämnas upp till Folkhälsomyndigheten och berörda aktörer att avgöra.

Gällande förslagets del 4.2 bedömer Örnsköldsviks kommun att det redan i nuläget finns svårigheter för verksamheterna att uppfylla de smittskyddsåtgärder som gäller på serveringsställen. Särskilt

problematiserande är det på serveringsställen med alkoholservering, där benägenheten att följa rekommendationer har en tendens att minska i samband med alkoholintag. Sannolikt så kommer alkoholservering att vara aktuell i samband med en rad av de sammankomster och evenemang som berörs av förslaget. Det finns därför en farhåga att förslaget kan innebära ökad problematik på serveringsställen med ökad risk för trängsel, speciellt i samband med alkoholintag. I dagsläget rapporterar kommunerna om trängselproblematik specifikt kring verksamheter med alkoholservering och nattöppet. Förslaget skulle innebära ännu en ökad belastning för kommunerna och ökad risk för smittspridning i miljöer där kommunen redan idag ser en tydlig problematik.

Det nya lagförslaget bör ta hänsyn till motionsidrotten och naturturismens förutsättningar och möjliggöra för större arrangemang utomhus. Den nya formuleringen bör exempelvis inte göra skillnad på deltagare som är sittande, stående eller i rörelse. Både svenska orienterings- och svenska friidrottsförbundet menar att de på ett säkert sätt skulle kunna arrangera tävlingar och tillställningar med mer än 50 deltagare, något som bekräftas av lokala aktörer i Örnsköldsvik kommun. Samma sak uttrycker näringsidkare som tex. anordnar vandringar.

Ur ett folkhälsoperspektiv skulle även en öppning att genomföra större arrangemang utomhus såsom tex orientering, friidrott och naturturism inkluderas i detta förslag, under förutsättning att det i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla ett sådant avstånd till varandra vid sammankomsten eller tillställningen.

En gräns dragen någonstans mellan två meter och en armlängd, exempelvis 1,5 meter, ger avsevärt större möjligheter för kulturen att på ett ansvarsfullt sätt dra sitt strå till stacken för ett hållbarare samhälle i dessa tider. Under pandemin har kulturens betydelse för folkhälsan blivit tydlig. Det finns ett stort behov hos människor att träffas fysiskt och att uppleva kultur gemensamt. För arrangörer, både ideella och kommersiella, behövs en större publik för att ge ekonomisk bärighet i arrangemangen.

I enlighet med ovanstående resonemang stöttar kommunen även Svenska fotbollsförbundets önskan i en skrivelse om att ”den övre deltagargränsen görs evenemangs- och arenaanpassad” utifrån

resonemanget ”Om arrangören kan säkerställa att publiken sitter med minst två meters avstånd och det även i övrigt skapas förutsättningar för publiken att hålla ett sådant avstånd till varandra vid evenemanget, saknas skäl att föreskriva ett fixerat maxantal. I stället måste det vara möjligt att anpassa den maximala publikmängden till arenans storlek och övriga förutsättningar på arenan, inklusive om matchen spelas utomhus och möjligheterna tillkontrollerad in- och utpassage”.

Örnsköldsviks kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Carina Edblad
Förvaltningschef